

شرکت تعاونی فرش دستباف شهرستان کاشان

از: جواد صدیقیان

۱- مقدمه:

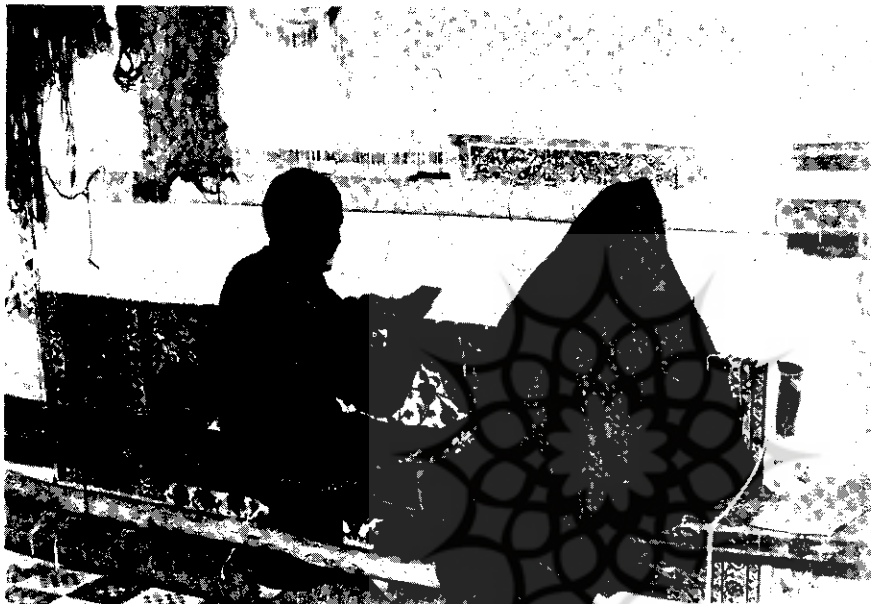
شهرت کاشان بیشتر به خاطر بافت فرشهای دستی توسط مردم آن سامان می باشد. در کاشان به دلیل موقعیت خاص و شرایط آب و هوایی و کمبود شرایط مناسب جهت کشاورزی این انگیزه در مردم به وجود آمده است که به حرفه قالیبافی روی آورند.

هنر قالیبافی در این شهرستان از قدمت زیادی برخوردار است به نحوی که کارشناسان امر قالیبافی سابقه آن را در این منطقه به بیش از ۱۰ قرن نسبت می دهند و هم اکنون این حرفه یکی از مشاغل عمده مردم آن منطقه، به خصوص در جوامع روستائی را تشکیل می دهد.

کودکان، به ویژه دختران، از همان زمان که پایه سن رشد می گذارند، با فراگیری فن قالیبافی از پدران و مادران خود، به این هنر سنتی اشتغال ورزیده و به نوبه خود، آن را به نسلهای بعدی منتقل می سازند تا این هنر و شکوه و عظمت دیرینه آن را حفظ نمایند.

قالیبافی به عنوان یک شغل در اکثر خانواده ها رایج و مرسوم بوده و از قرنهای پیش به عنوان منبع درآمد به خصوص میان خانواده های روستائی گسترش یافته است.

نظر به اینکه تعداد قابل توجهی از زنان و دختران خانواده ها به امر خانه داری مشغول بوده و چندان برغبی به کارهای خارج از خانه نشان نمی دهند لذا کوشش می کنند تا با یادگیری هنر قالیبافی بتوانند از نظر اقتصادی یار و یاور و

بعضی مسئولین شهر تشخیص داده شد و با تلاش پیگیر کمیته صنایع روستائی جهادسازندگی و همکاری و هماهنگی اداره تعاون شرکت تعاونی مذکور در تاریخ ۱۳۶۶/۲/۲۲ با تعداد ۱۵ نفر عضو به ثبت رسیده و فعالیت خود را از تاریخ ۱۳۶۶/۸/۱ آغاز نمود.

سرمایه اولیه شرکت تعاونی مبلغ ۷۵۰۰۰ ریال است که به ۱۵ سهم پنج هزار ریالی تقسیم شده است. تعداد اعضاء تعاونی تا پایان سال ۷۰ به ۳۳۷۵ نفر رسیده است. حداقل سهام یک سهم (۵۰۰۰) ریال و حداکثر آن صد سهم (۵۰۰۰۰۰) ریال می باشد.

شرکت تعاونی فعالیت خود را در بلوار قطب راوندی جنب کارخانه صنایع کرک کاشان و در ساختمانی به مساحت ۲۰۰ متر

کمک خرج مردان خانواده خود بود و با تلاش خود در اوقاتی که از امور خانه داری فراغت حاصل نموده اند، مقداری از هزینه های زندگی روزانه را جبران نمایند. به نحوی که بر اساس آمار امور اجتماعی جهادسازندگی کاشان ۵۰٪ درآمد خانواده ها از راه قالیبافی تأمین می شود و از تعداد کل بافندگان ۷۰٪ را بافندگان زن و دختر و ۳۰٪ مابقی را مردان قالیباف تشکیل می دهند.

۲- مشخصات عمومی شرکت تعاونی:

با توجه به اشتغال عده زیادی از مردم به این حرفه و عدم انسجام قشر زحمتکش قالیباف منطقه، ضرورت تشکیل شرکت تعاونی فرش دستباف شهرستان کاشان و حومه از سوی

تأمین و پرداخت وام یا اعتبار به اعضاء

۵- وضعیت اقتصادی:

میزان سرمایه اولیه شرکت تعاونی در بدو تأسیس (سال ۱۳۶۶) مبلغ ۷۵۰۰۰ ریال و سرمایه فعلی آن (تا پایان سال ۷۰) مبلغ ۱۱۰۶۸۵۰۰۰ ریال می‌باشد.

عملکرد مالی شرکت تعاونی از زمان تأسیس آن تا پایان سال ۱۳۷۰ در جدول شماره (۱) نشان داده شده است. همانگونه که در جدول فوق‌الذکر آمده است میزان کل خرید کالا در این مدت مبلغ ۱۱۵۸۷۱۱۵۳۱۱۵ ریال و میزان کل فروش کالا مبلغ ۱۹۲۱۰۸۱۹۳۶ ریال می‌باشد که به این میزان گردش سرمایه مبلغ ۱۹۹۷۰۴۹۹۷ ریال سود سهام با نرخ ۷٪ سرمایه به اعضاء تعلق گرفته است.

از نظر سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری، شرکت تعاونی در سال ۱۳۶۶ به

هیئت‌مدیره، یکی از کارشناسان فروش را از بین اعضاء به عنوان مدیرعامل انتخاب کرده است.

۴- موضوع فعالیت و اهداف شرکت تعاونی:

اهم وظائف و اهداف آن عبارتند از:
الف: تهیه تأمین و تبدیل انواع مواد اولیه و نیز تهیه و تأمین لوازم و ابزار کار و ماشین‌آلات مورد نیاز حرفه‌ای اعضاء و شرکت

ب: تهیه و احداث انبار، اماکن، تأسیسات و تدارک وسایل نقلیه مورد نیاز شرکت

ج: بازاریابی و فروش تولیدات اعضاء شرکت در داخل و خارج کشور

د: قبول تولیدات اعضاء به صورت امانت جهت بازاریابی و فروش در قبال اخذ کارمزد

ه: خرید تولیدات اعضاء جهت فروش و ارائه خدمات آموزشی و فنی و حرفه‌ای

به اعضاء
ز: فراهم نمودن تسهیلات لازم جهت

مربع شروع نمود. از آنجا که محل شرکت از مرکز اصلی شهر دور بود و آمد به آن مشکلاتی را برای اعضاء به دنبال داشت، هیئت‌مدیره شرکت تصمیم گرفت شرکت تعاونی را به محل دیگری در مرکز شهر نقل مکان دهد لذا ساختمانی به وسعت حدود ۵۰۰ متر را جهت عملیات جاری شرکت اجاره کرد و از همان زمان به خرید زمینی جهت تعاونی اقدام نموده و به ساخت آن مشغول شد و در تاریخ دوم آبانماه سال جاری به محل جدید واقع در میدان کمال‌الملک کاشان نقل مکان نمود.

ساختمان فعلی شرکت تعاونی در زمینی به وسعت ۳۳۰ متر مربع و بازیربنای ۹۰۰ متر مربع به صورت سه طبقه ساخته شده به نحوی که انبار و قسمت فروش در طبقه زیرین، امور اداری و حسابداری در طبقه همکف و اطاق جلسات در طبقه بالا قرار دارد.

تعداد اعضاء اصلی هیئت‌مدیره پنج نفر و تعداد بازرسان شرکت دو نفر می‌باشد. و

عنوان	سال	۱۳۶۶	۱۳۶۷	۱۳۶۸	۱۳۶۹	۱۳۷۰	جمع
تعداد اعضا	۵۱۲	۲۷۶۸	۲۹۷۳	۲۹۷۳	۳۱۸۰	۳۳۷۵	—
سرمایه	۱۰۰۶۷	۷۰۰۰۸	۸۱۹۷۰	۸۱۹۷۰	۹۴۲۵۵	۱۱۰۶۸۵	—
خرید	۶۴۷۳۰	۲۹۷۳۷۲	۴۲۰۸۹۰	۴۲۰۸۹۰	۵۱۷۸۴۳	۶۵۲۲۸۱	۱۹۵۳۱۱۶
فروش	۴۷۵۹۲	۲۶۰۷۱۲	۴۳۵۵۴۸	۴۳۵۵۴۸	۵۲۱۶۴۷	۶۵۴۵۸۳	۱۹۲۱۰۸۲
سود خالص	۱۱۸۴	۲۳۳۲۰	۲۰۲۶۲	۲۰۲۶۲	۳۱۴۴۳	۱۵۳۹۹	۹۱۶۰۸
ذخیره قانونی	۱۴۲	۳۰۸۵	۲۴۳۱	۲۴۳۱	۳۷۷۳	۱۸۰۲	۱۱۲۳۳
سهم آموزش	۲۶	۷۰۰	۶۰۸	۶۰۸	۹۴۳	۴۵۱	۲۷۳۸
سود سهام اعضا	۳۷	۲۹۱۰	۵۷۳۸	۵۷۳۸	۵۶۰۸	۵۴۱۲	۱۹۷۰۵
مازاد برگشتی	۴۹۳	۱۱۴۷۱	۴۱۸۲	۴۱۸۲	۱۰۳۰۱	—	۲۶۴۴۷
ذخیره احتیاطی	۴۷۶	۲۶۱۷	۴۳۵۵	۴۳۵۵	۵۲۱۶	۶۵۴۶	۱۹۲۱۰

ارقام مالی به هزار ریال

عضویت اتحادیه بازرگانی شرکتهای تعاونی تولیدکنندگان فرش دستی ایران در آمده و مبلغ ۶۸۵۰۰۰۰ ریال در آن اتحادیه سرمایه گذاری نموده است. این تعاونی با توجه به عملکرد موفقی که در طول فعالیت خود داشته هم اکنون سمت بازرسی اتحادیه را نیز عهده دار است.

از نظر وجود امکانات و تأسیسات، محل جدید شرکت در زمینی به وسعت ۳۳۰ مترمربع و با زیربنای ۹۰۰ مترمربع (به صورت سه طبقه) شامل انبار و قسمت فروش، قسمت اداری و حسابداری و اطاق جلسات احداث شده است. به علاوه شرکت تعاونی نمایشگاهی در بازار کاشان ایجاد نموده که متعلق به خود شرکت می باشد. گذشته از محل مرکزی، شرکت تعاونی دارای (۲) شعبه در روستای ابوزید آباد (با تعداد ۱۰۰۰ نفر عضو) و روستای جوشقان قالی (با تعداد ۱۰۰ نفر عضو) می باشد این شعبات جهت امور جاری خود از ساختمانهای جهادسازندگی استفاده می نمایند. در سال جاری با تصویب مجمع عمومی ساختمانی جهت شعبه ابوزید آباد خریداری شده است.

شرکت تعاونی دارای سه دستگاه وسیله نقلیه از نوع وانت است که یکی از آنها از طرف جهادسازندگی در اختیار شرکت قرار داده شده و مابقی در تملک شرکت تعاونی می باشد.

۶- نحوه تهیه اجناس و مواد اولیه مورد نیاز اعضا و چگونگی توزیع آنها و همکاری متقابل شرکت و اعضا:

به طور کلی اجناس و مواد اولیه هم از بازار داخلی و هم از بازار خارجی (کشورهای نظیر: پاکستان، نیوزیلند، استرالیا، آلمان و ژاپن) از طرف خود شرکت و نیز از طریق اتحادیه تهیه و تأمین میگردد. پس از تهیه پشم آن را در کارگاههای شهر کرج جدا می کنند که اصطلاحاً به آن سُرْت (SORT) گفته می شود و پس از آن عمل شستشو انجام می پذیرد.

البته از عوامل اصلی قرارداد با کارگاههای ذیربط شهر کرج کمبود املاح و کیفیت نوع آب آن نسبت به سایر شهرها می باشد. در مرحله بعد طی قراردادهای منعقد شده با کارخانجات ریسندگی در کاشان و شهرهای دیگر ایران، پشم به نخ تبدیل شده و سپس نخهای تبدیلی مجدداً شستشو می شود، در آخرین مرحله که رنگرزی نخها را شامل می شود نخهای تهیه شده که فاقد هرگونه مواد زائد و چربی می باشند با توجه به بافت کاری شرکت، در رنگهای متنوع و با کیفیت مطلوب جهت توزیع و عرضه بین اعضا آماده می شود. در حال حاضر شرکت تعاونی قادر به برطرف ساختن کلیه نیازهای اعضا خود (نظیر

کرک و پشم، بود و چله نقشه و دار قالی) می باشد و در این رابطه محدودیتی ندارد. ضمناً در زمینه بهره گیری از تسهیلات بانکی شرکت تعاونی قادر به پاسخگویی ۶۰٪ نیازهای اعتباری اعضا می باشد.

با توجه به بافت فرهنگی و هنری شهر و نظر به شناخت اکثر اعضا نسبت به فرش و کیفیت مطلوب آن بازدید و رسیدگی به طرز کار بافنده ها و به خصوص در مورد بافنده هائیکه تخصص چندانی در مورد فرش ندارند، توسط دو نفر از کارشناسان فرش شرکت تعاونی صورت می پذیرد.

پس از مرحله بافت فرش کلیه اعضا تولیدات خود را در شرکت عرضه می نمایند که در صورت داشتن کیفیت مطلوب و توان مالی شرکت، فرش تولیدی به قیمت روز قیمت گذاری شده و از عضو بافنده خریداری می شود. در صورتیکه بافنده تمایل داشته باشد می تواند آن را در خارج از شرکت (بازار آزاد) نیز به فروش برساند.

نحوه خرید شرکت از اعضا به دو صورت انجام می پذیرد:

الف: به صورت نقدی که به قیمت روز خریداری می شود.

ب: به صورت امانی که به قیمت روز محاسبه شده و نزد شرکت می ماند و در هنگام فروش ۱٪ بهای فروش آن به شرکت تعلق

می‌گیرد و در صورت تفاوت قیمت اولیه مابه التفاوت آن به عضو پرداخت می‌شود.

شرکت تعاونی خود نیز در زمینه فروش تولیدات اعضا از دو طریق عمل می‌نماید:

الف: فروش به اتحادیه ب: فروش آزاد
در این ارتباط جدول شماره (۲) تهیه گردیده که در آن میزان خرید و فروش شرکت به اتحادیه و بازار آزاد و به تعداد تخته، مترژ و ریال مشخص گردیده است.

۷- بازاریابی، صادرات و حضور در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی

در زمینه بازاریابی تولیدات اعضا شرکت، اقدامات متفاوتی صورت می‌گیرد. در یک مرحله با تجار سرشناس سطح کشور از نظر نوع تولیدات و کیفیت آن صحبت می‌شود تا زمینه فروش فرشهای تولیدی فراهم گردد. مرحله دیگر عبارتست از چاپ بروشور و کاتالوگ که جنبه تبلیغاتی داشته به معرفی تولیدات اعضا شرکت می‌پردازد. از دیگر

اقدامات جهت بازاریابی ایجاد نمایشگاهی در محل شرکت تعاونی و نیز نمایشگاه دیگری در بازار کاشان می‌باشد. ضمناً در این مورد می‌توان به حضور شرکت تعاونی در نمایشگاههای داخلی کشور با همکاری اتحادیه بازرگانی شرکتهای تعاونی تولیدکنندگان فرش دستی ایران در شهرهای تهران و اصفهان اشاره نمود که در طول برگزاری این نمایشگاهها تولیدات اعضا تعاونی به معرض نمایش گذاشته شده است.

اهم موارد حضور شرکت در نمایشگاههای داخلی عبارتند از:

الف: نمایشگاه جهادسازندگی در تهران سال ۱۳۷۰

ب: نمایشگاه اتحادیه مرکزی در تهران سال ۱۳۷۱

ج: نمایشگاه اتحادیه اصفهان در اصفهان سال ۱۳۷۱

در زمینه صادرات فرشهای تولیدی، شرکت با حضور خود در نمایشگاههای خارج از طریق اتحادیه و نیز به صورت مستقیم توانسته

است اقدامات شایسته‌ای در زمینه فروش تولیدات اعضا داشته باشد.

تاکنون شرکت تعاونی موفق گردیده در نمایشگاههای خارجی ذیل شرکت نماید:

الف: نمایشگاه یمن شمالی تابستان سال ۱۳۷۱

ب: نمایشگاه لبنان سال ۷۱ و ۱۳۷۰ مشترک با اتحادیه

ج: نمایشگاه کویت سال ۱۳۷۱ از طریق اتحادیه

ضمناً از طرف اتحادیه نمایشگاهی در شهر هامبورگ آلمان ایجاد شده که در آن کلیه تولیدات تعاونیهای عضو از زمره این تعاونی به معرض نمایش و فروش گذاشته می‌شود.

۸- اقدامات بهیافی:

شرکت تعاونی موفق گردیده با فعالیت مستمر خود اقدامات زیر را جهت بهبود کیفیت تولیدات اعضا انجام دهد:

الف: تغییر مواد اولیه و بهینه نمودن آن که کیفیت مواد اولیه نسبت به اوایل کار تعاونی

سال	میزان خرید			میزان فروش			فروش به اتحادیه			فروش آزاد	
	تخته	مترائ	هزارریال	تخته	مترائ	هزارریال	تخته	مترائ	هزارریال	مترائ	هزارریال
۱۳۶۸	۲۴	۱۴۷	۲۲۰۹۸	۱۰	۵۸	۸۶۷۵	۶	۳۶	۵۴۱۵	۲۲	۳۲۶۰
۱۳۶۹	۱۰۱	۶۲۴	۹۳۶۱۰	۸۳	۵۱۴	۷۷۰۸۲	۱۹	۱۱۷	۱۷۵۹۴	۳۹۷	۵۹۴۸۸
۱۳۷۰	۲۰۴	۱۲۶۰	۱۸۹۰۳۰	۱۶۴	۱۰۱۵	۱۵۲۲۴۷	۷۵	۴۶۶	۶۹۸۴۰	۵۴۹	۸۲۴۰۷

۱۰۰٪ تغییر و بهبود یافته است.

ب: تغییر در طرحهای نقشه‌ها متناسب با بازار روز و بالا بردن مرغوبیت آنها و خارج کردن آن از یک مدار بسته. در این مورد ابتدا طرح اولیه توسط مدیرعامل شرکت تهیه و سپس توسط نقاشان ماهر کاشان ترسیم می‌شود. ج: تغییر در ابعاد و اندازه طرحهای تولیدی

متناسب با نیاز متقاضیان و خریداران فرش

د: اقدامات لازم جهت بهداشتی نمودن کارگاهها در زمینه ایجاد محیط مناسب و ایجاد نور و دمای لازم کافی جهت قالبیافان.

ه: ارائه تسهیلات لازم جهت تبدیل دستگاههای چوبی به فلزی و مرمت کارگاهها.

۹- نیروی انسانی

تعداد کل پرسنل شرکت تعاونی چهارده نفر می‌باشد که از این تعداد ۱۰ نفر آنان توسط شرکت تعاونی بیمه شده‌اند و در قسمتهای امور اداری، حسابداری، انبارداری، فروش و صندوقداری مشغول به کار می‌باشند.

ساعات کار تعاونی از ۷ صبح الی ۱۴/۳۰ بعدازظهر است و با توجه به تعداد زیاد اعضا پرسنل شرکت به دلیل ازدیاد کارهای محوله نمی‌توانند. پاسخگوی تمامی نیازهای اعضا باشند.

۱۰- همکاری جهادسازندگی با شرکت تعاونی:

تاکنون وزارت جهادسازندگی و نیز جهادسازندگی کاشان همکاری مستمر و پیگیری را با تعاونی داشته و توانسته‌اند در حد تواناییهای خود خدماتی را به شرکت و اعضا آن ارائه دهند. از جمله این خدمات می‌توان به ارائه تسهیلات بانکی، در اختیار قراردادن

ساختمانهای جهاد به صورت رایگان جهت انبار تعاونی و شعبات آن در ابوزیدآباد و جوشقان قالی، در اختیار قراردادن وسیله نقلیه و برقراری کلاسهای آموزشی جهت اعضاء با مساعدت اداره تعاون کاشان در روستاهای ابوزیدآباد اشاره نمود.

۱۱- آموزش:

تاکنون مدیرعامل، تعدادی از اعضاء هیئت مدیره و پرسنل تعاونی در کلاسهای آموزشی جهت ارتقاء سطح معلومات و بهبود کیفیت ارائه خدمات به اعضاء به شرح ذیل شرکت نموده‌اند:

الف: مدیرعامل: سالب ۱۳۶۹ در تهران به مدت ۱۰ روز

ب: هیئت مدیره: سال ۱۳۷۰ اصفهان به مدت ۱۰ روز

ج: حسابدار: در تهران و مشهد به مدت ۸۰ ساعت

د: انبارداران: در تبریز به مدت ۴۰ ساعت

۱۲- کارهای در دست اقدام:

از اهم این امور می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

الف: تهیه و ارائه طرحهای متنوع و زیبا و ایجاد ظرافت، دقت و هنر در بافتها (طرحهای محرابی، بند و اسلیم و گلدانی)

ب: افزایش هرچه بیشتر کیفیت تولیدات اعضاء از نظر خرید بهترین مواد اولیه، رنگ آمیزی مناسب و با دوام آن.

ج: توسعه بازاریابی و صادرات در زمینه تولیدات اعضاء تعاونی

د: همکاری بیش از پیش با اعضا و بالا بردن

میزان ارائه خدمات به آنان

ه: افزایش خطوط تلفن شرکت و تجهیز آن به فاکس

۱۳- مشکلات و پیشنهادات:

در حال حاضر تنها مشکلی که شرکت با آن مواجه است مشکل کمبود سرمایه به دلیل گسترش فعالیتهای شرکت و افزایش حجم تولیدات به علت فزونی تعداد اعضاء می‌باشد. این امر مشکلات جنبی دیگری نظیر عدم بازاریابی کافی و فروش تولیدات اعضا را به دنبال دارد.

به نظر می‌آید با اعطاء تسهیلات و اعتبارات بانکی به شرکت تعاونی و همچنین آموزش اعضاء در جهت ارتقاء کیفیت تولیدات خود و در نتیجه صدور و فروش آن به کشورهای متقاضی که خواهان فرشهای با کیفیت بهتری هستند بتوان بر مشکلات جاری شرکت تعاونی فائق آمد.

۱۴- نتیجه:

این شرکت تعاونی توانسته است علاوه بر بالا بردن کیفیت تولیدات اعضاء، خدمات قابل ملاحظه‌ای را از نظر خرید بهترین مواد اولیه و رنگ آمیزی مناسب آن جهت تولید فرشهای دستی اعضاء ارائه دهد. و سرانجام به ایجاد اشتغال و افزایش سطح درآمد اعضاء کمک نماید.

همچنین شرکت موفق گشته است. مواد اولیه خریداری شده خود را با حذف دلالتها و واسطه‌ها با قیمت نازلتری در اختیار اعضاء متقاضی قرار داده و یاری‌رسان قشر زحمتکش و محروم منطقه به خصوص روستائیان باشد.